

Eko-Teknoloji

Ekonomi ve Teknoloji

Tech-Strategy Platformu Aylık Bülteni
www.tech-strategy.org

Eylül 2004 Yıl:1 Sayı:2

İçindekiler

Editörden

İkinci Sayı ve Sizden Katkılar 2

Ekonomi - Finans

Cari Açık Krize Yol Açar mı? 3

IMF Politikaları....! 11

Teknoloji

Tartışma: Türk Üniversiteleri Klasmana Giremedi 13

Tren Kazası ve Derindeki Nedenler 19

Gıda İhracatçılarına AB Standardı Kıskaçı 21

Platformla İlgili Haberler

Yazılım Grubu ve Forumu 26

Bülten'e Siz de Yazabilirsiniz 27

Bu bültende yayınlanan yazılardan sadece yazarı sorumludur. Yazıların telif hakları yazar belirtilmişse yazarına belirtilmişse www.tech-strategy.org sitesine aittir. Kaynak gösterilerek kullanılmak istendiğinde info@tech-strategy.org adresinden yazarına ulaşarak izin alınması gerekmektedir. Bu bültende yazılan yazılar yatırım danışmanlığı amacını taşımamaktadır. Bültendeki yazılar yatırım kararı verilirken kullanılmamalıdır. Kullanıldığı takdirde oluşabilecek zararlardan www.tech-strategy.org sitesi ve site yetkilileri sorumlu değildir.

Bülten ya da siteyle ilgili öneri, dilek ve şikayetlerinizi info@tech-strategy.org e-posta adresine gönderebilirsiniz.

İlk sayımız Teknoloji Stratejisi Platformu (TSP) editörleri tarafından hazırlanmıştı. İkinci sayımızla birlikte sizlerin de katkılarına yer veriyoruz. Dergimizin bütün sayılarına web sitemizden ulaşabilirsiniz.

Bu sayıdan itibaren TSP tartışma gruplarında yer alan yazılardan seçtiklerimizi yazarlarından izin alarak bültene alıyoruz. Bu şekilde bu çok değerli yazıların tartışma gruplarının arşivlerinde gözden kaçmasını önlemek ve daha geniş bir kitleye ulaşmalarını sağlamak istiyoruz.

TSP platformunun en büyük gruplarından Tech-Strategy grubunda (<http://groups.yahoo.com/group/Tech-Strategy>) yer alan "Türk Üniversiteleri Klasmana Giremedi" başlıklı tartışmayı bu amaçla bültene taşıdık. Tartışmada yer alan dikkate değer yazılardan alıntılarını içeren derleme "teknoloji" bölümünde yer almakta.

Ekonomi-Finans bölümünde gündemin sıcak konusu cari açık ve kriz beklentileri konusunu inceledik. Bu konunun önümdeki aylarda ekonomideki en önemli gündem maddesini oluşturacağını düşünüyoruz.

Bu sayıda yine Biyoteknoloji grubumuzun çok değerli katkılarda bulunan üyesi H. Ozan Erzincanlı'nın Gıda İhracatçıları'nı bekleyen tehlikeleri incelediği yazısı yer alıyor.

Bültene sponsor olmak, reklam vermek ya da yazı yazmak için info@tech-strategy.org adresine mesaj atabilirsiniz. Ayrıca bültende yazılan yazılar için yapacağınız içerikli eleştirileri de yayınlamayı isteriz. Örneğin cari açık ve üniversitelerle ilgili yazıların etrafında bir tartışma oluşmasını bekliyoruz.

Eko-Teknoloji dergisinin kendine özgü çizgisi zaman içerisinde daha fazla oturacaktır. Bu konuda da dilek, görüş ve eleştirilerinizi bekleriz. Ekim 2004 sayısında buluşmak dileğiyle, Teknoloji Stratejisi Platformu (TSP) adına,

Faruk Karaman
www.tech-strategy.org
farukk@tech-strategy.org
farukka@yahoo.com

Faruk Karaman

Celal Bayar'ın ünlü bir sözü vardır. Her sene sonbahar yaklaşırken "Bu kış komünizm gelecek" diye tahminde bulunurmuş. Komünizm gelmedi ama yıllarca Türkiye komünizm gelecek korkusuyla yaşadı.

Türkiye mevsimlerden çok etkilenen bir ülke. Yazın ayrı kışın ayrı bir ülkede yaşıyorsunuz adeta. İlkbahar ve yazın iyimserliğin zirvelerinde dolaşan sonbahar ve kışın ise karalar bağlayan bir ülke.

Tatil dönüşü iş adamının kafasındaki soru bellidir. Bu sonbahar kriz olur mu? Hatta bu mevsimsel kriz bekleyişine sonbahar sendromu adı takıldı. Tarım ürünleri bolluğu ve turizm ve işçi dövizleri geride kalıp da okul, giyinme, ısınma problemleri ile karşı karşıya kalındığında yazın o rehaveti de yok olur ve insanları bir endişe kaplar.

Bu yıl yine aynı soru sorulmakta: Acaba kışın bir kriz olur mu? Cari açık ne olur? Borçlar sürdürülebilir mi? Bir de yeni bir soru: Petrol fiyatları nereye gider? Ekonomik programın çok başarılı olduğunun iddia edildiği bir dönemde yine Sonbahar-kış senaryolarının gündeme gelmesi 1994 ve 2001 krizlerinin bu ülkenin bilinç altında derin izler bıraktığını gösteriyor.

Cari açık üzerine çok yazıldı çizildi. Kredi kartlarına getirilmek istenen sınırlamalar ve tüketici kredilerindeki KKDF artışı ile tüketimin kısılması yoluyla önlem alınmaya da çalışıldı. Elbette bu önlemlerin biraz geç kalmış olduğunu söylemek mümkün. Çünkü kış ayları kapıya dayanmadan cari açık da tehlikeli düzeye ulaşmadan bu önlemler alınmalıydı.

Ancak ekonomik büyümenin tam gaz gitmesi istihdama yansımaya da ithalat vergileri yoluyla Faiz Dışı Fazla (FDF) hedefinin tutturulmasına katkıda bulunuyordu. Düşük seyreden döviz kurları da enflasyon hedefine ulaşmaya yardımcı olmaktaydı. Bu iki kriteri zorlayacak bir şekilde büyümeyi frenlemek ve döviz kurlarında bir düzeltmeye izin vermek cari açık sorununun belirlediği ilkbahar

aylarında çok cazip bir seçenek olarak görünmedi. Belki de zamana yayılmış şekilde sorunun çözüleceği düşünülüyor ve piyasa dinamiklerine güvenildi.

Oysa yüksek reel faizlerle enflasyonun kontrol altında tutulduğu ve tüketimin de bu şekilde frenlendiği bir ortamda piyasa dinamikleri tam olarak çalışmamaktaydı. Piyasa kendi haline bırakılsa idi döviz kurlarının bu düzeyde kalmayacağı çok açıktır.

Ağustos ayı sonu itibariyle dövizde bir düzeltme hareketi başlamış görünüyor. Ancak çok iyi bilinen bir iktisadi gerçek geçmişte yapılan kontratların bir süre daha cari açığı yüksek çıkaracağıdır. Yani mini devalüasyonun etkisi gecikmeli olarak görülebilecektir. Cari açık rakamlarının devalüasyona rağmen yüksek çıkmaya devam etmesi ise piyasa psikolojisini daha da bozacak ve devalüasyona ivme kazandıracaktır.

Esasen, cari açık sorununun çözülmesi için döviz kurlarında ne kadar yükseliş olması gerektiğini tahmin etmek de çok zordur. Bunu ancak piyasa şartları içinde deneme-yanılma yöntemiyle anlamak mümkün. Bunun anlamı şu: Piyasa cari açık sorunu çözülene kadar kurları yukarı itecektir. Bu tür belirsizlik durumlarında hep olduğu gibi kurlardaki artış abartılabilir yani "overshoot" edebilir. Çünkü bu artış zamana yayılmadığı için hızlı olacak ve enflasyondan arındırılmış reel spekülasyon kazançlarına izin verecektir.

Bizim görüşümüzün cari açığın tehlikeli düzeyde seyrettiği ve döviz kurlarında bir düzeltme ile sonuçlanacağı yönünde olmasına rağmen önce konu ile ilgili görüşleri toparlamak istedik.

Piyasalarda olumlu algılanan parametreler:

1. Büyüme rakamları yüksek ve bu da FDF ve bütçe açığı rakamlarının rahatlıkla tutturulmasını sağlıyor,
2. IMF ile üç yıllık yeni bir stand-by anlaşması daha yapıldı. Piyasa 8-10 milyar dolarlık bir kredi bekliyor ve bu kredinin cari açığın finansmanında kullanılabileceğini düşünüyor. Bu anlamda piyasa IMF anlaşmasına olumlu bakıyor,
3. Tek parti hükümeti döneminde sağlanan

istikrar ve hükümetin meclisteki Anayasal çoğunluğunun hızlı önlem almaya izin vermesi. Ayrıca hükümetin piyasa ile inatlaşmaması ve uyumlu olmaya dikkat etmesi,

4. AB'den tarih alma beklentisi. Bu beklenti piyasayı Aralık ayına kadar tutacak gibi görünüyor. O zamana kadar olumsuz haberlere tepkilerin sınırlı kalması beklenmeli,
5. YTL'ye geçiş ve paradan sıfırların atılması yuvarlama etkisi nedeniyle enflasyonist olması beklense de genelde olumlu algılanmakta,

Piyasalarda olumsuz algılanan parametreler:

1. Cari açık rakamları çok yüksek gidiyor. Yıl sonunda 15 milyar dolarlık bir cari açık beklentisi hakim. Ekonomi yorumcuları %3'ün üzerinde bir rakamı olumsuz olarak nitelendiriyorlar. 15 milyar dolarlık açık %3'ün ciddi olarak üstünde bir cari açık anlamına geliyor ki bu gerçekleştiğinde beklentileri bozacağı ve krizi tetikleyeceği düşünülüyor.
2. AB'den tarih alınamaması olasılığı nedeniyle Aralık ayındaki karar aynı zamanda bir risk olarak algılanmakta,
3. Hükümetin atadığı bürokratlar yeterli görülüyor. Bu nedenle önceki dönemden kalan bürokratlara yapılan müdahaleler ya da onları değiştirme girişimleri olumsuz algılanıyor,
4. Irak'taki otorite boşluğunun devam etmesi ve yoğunlaşan saldırıların bu ülkeye yapılan ihracatı olumsuz etkilemesi,
5. Irak'taki durumun da etkisi ile petrol fiyatlarındaki yükselişin devam etmesi ve kış mevsiminde artan enerji kullanımı ile bu artışın devam edeceği endişesi,
6. Enflasyondaki düşüşe rağmen nominal faizlerin %25 civarında, reel faizlerin ise %14-15 civarında taban yapmış olması ve bu reel faizlerin hala yüksek olması nedeniyle Türkiye'nin toplam borcunun artmaya devam etmesi,
7. Yüksek büyümenin ithalat kaynaklı olması ve kamudaki kısıntılar nedeniyle istihdam rakamlarına yansımaması ve uzun süredir bu durumun devam etmesinin sosyal bir tehlike arz etmesi,

Senaryolar:

2001 krizi sonrasında Türk ekonomisi hakkında yorum yaparken senaryo çalışması yapmak çok daha etkili sonuçlar vermektedir. Çünkü durumun kırılganlığı ama aynı zamanda olumlu sayılabilecek işaretlerin ve verilerin varlığı gelecek projeksiyonlarının çok olumlu ve çok olumsuz arasında gidip gelmesine neden olmaktadır. Bunun da piyasalarda sert hareketlere yol açtığı açıktır.

Olumlu Senaryo:

1. Kredi kartları konusunda alınan önlemler, KKDF artışı işe yarar. Büyüme yavaşlar, bu da ithalatı azaltır,
2. Turizm gelirleri Ağustos ve Eylül aylarında cari açık rakamını azaltır,
3. AB'den bir tarih alınması ile yaşanan iyimserlik ortamı cari açık tedirginliği nedeniyle yaşanan tedirginliği dengeler,
4. Hükümet olası bir AB başarısını seçim zaferine dönüştürmeye kalkmaz ve 2005 yılı içerisinde bir erken seçim olmaz,
5. Sanayideki verimlilik artışı devam eder ve düşük kura rağmen ihracattaki artış devam eder,
6. Ertelenen harcamaların bitmesi ile tüketim kaynaklı ithalat talebi azalır.

Olumsuz Senaryo:

1. Büyüme alınan tedbirlere rağmen yavaşlamaz ve ithalat da önlemlere rağmen düşmez,
2. Turizm gelirleri artan turist sayısına rağmen cari açığı kapatmak için yeterli olmaz,
3. Irak'taki sorunlar bu ülkeye ihracatı olumsuz etkiler,
4. Petrol fiyatları yüksek seyreder,
5. AB'den açık bir tarih alınamaz bu da piyasada dalgalanmaya yol açar,
6. Verimlilik artışı sürdürülemez ve ithal ara malları rekabeti ile yerli üreticilerin bir kısmı iflas eder

Elbette bu iki senaryo detaylandırılabilir ve araya bir üçüncü senaryo da eklenebilir. Yani gerçekleşme bu

iki aşırı ucun arasında bir yerde olabilir. Ancak yukarıdaki maddeler yeterince fikir verecektir.

Genel olarak bakıldığında cari açık ve işsizlik dışındaki rakamlar iyi gelmesine rağmen piyasaların algıladığı risk faktörlerinin olumlu faktörlerden daha fazla olduğunu söylemek mümkün. Adeta ekonominin tepe noktasını bulduğu bundan sonra hiçbir şeyin bundan daha iyi olamayacağı ve bir dönüş noktasında bulunduğumuz düşünülüyor.

Elbette AB kararının kesinleşmemiş olması, yaz rehabetinin devam ediyor olması ve kriz işaretlerinin karar vericilerin çoğunluğu tarafından paylaşılmıyor olması nedeniyle bu yorumları daha çok kötümser olarak adlandırılan kesim yapıyor şu anda. Genel bir kriz beklentisi bulunmuyor.

Ancak, AB'den olumlu olmayan ya da ipe un sermaye gibi algılanacak bir kararın çıkması durumunda cari açığındaki gidiş de durdurulamazsa kış aylarında piyasalarda sinirli havanın yaygınlaşması söz konusu olabilir.

Sonuç

Şu noktada henüz bir kriz ya da panikten söz etmek mümkün değil. Ancak, ekonomideki planlar AB'den olumlu bir karar çıkacağı varsayımına göre alınmaz. Bu Türkiye'nin kontrol edebileceği bir parametre değildir. O nedenle en olumsuz olasılığa yani tarih verilmemesi olasılığına karşı önlemler şimdiden alınmalıdır. Yaz mevsiminin güneşli havalarının yakında biteceği ve zorlu kış mevsimine gireceğimiz unutulmamalıdır.

Artık aylık üç milyar dolarlık bir dış ticaret açığı düzeyi kronikleşmeye başladı. Elbette teknik olarak bunun sürdürülmesi mümkün değil. Turizm sezonu iyi geçmiş olsa ve kaynağı belirsiz döviz girişi olsa bile.

Üstelik geçen sende farklı olarak turizm cephesinde işler iyi gitse de, Irak'tan her geçen gün yeni kaçırılma ve öldürülme haberlerinin gelmesi kaynağı belirsiz döviz girişine bu sene güvenememek gerektiğini gösteriyor. Ayrıca yaklaşan kış aylarında yüksek seyreden petrol ve doğal gaz fiyatları da ithalatı yukarı çekecektir. Bir

anlamda enerji politikamızı dışa bağımlı doğal gaz üzerine inşa etmemizin bedelini ödüyoruz.

Bu noktada Merkez Bankası'nın zor bir kararın eşiğinde olduğu gözüküyor ve bazı yorumcular tarafından da bu durum dile getiriliyor. MB, eğer kurların yukarı gitmesine ve cari açık sorununun bu şekilde çözülmesine izin verirse yükselen petrol ve doğal gaz fiyatları da göz ününe alındığında enflasyonla mücadelede ağır bir darbe alacaktır. 2004 yılında hedefler tutturulabilse bile %20-30'luk bir devalüasyon sonrası 2005 hedeflerini tutturmak hayal olacaktır.

Yine devalüasyon ihracatı hemen artıramasa bile ithalatı ve ithal kaynaklı tüketimi hızla kesecek ve büyümeye ket vuracaktır. Bu da vergi gelirleri ve bütçe dengeleri açısından soruna yol açacaktır. Çünkü ithalat vergileri ciddi ölçüde azalacaktır.

Fakat diğer taraftan eğer MB faizleri yükseltmek yoluyla döviz kurlarını değerli tutmaya devam ederse bu reel faiz sorununu derinleştirecek ve borçlar yeniden hızla büyümeye başlayacak, bütçede verilen FDF de işe yaramayacaktır. Bunun sonucunda çok geçmeden borçların sürdürülebilirliği tartışması yeniden başlayacaktır.

Ayrıca, reel faizlerin yükselmesi ekonomik aktiviteyi yavaşlatacağından vergi gelirlerini olumsuz etkileyecektir. Bu durumda devlet daha fazla faiz ödeyen ama daha az vergi toplayabilen bir konuma gelecek ve bütçe dengeleri yine alt üst olacaktır.

Dolayısı ile ekonomi yönetiminin ve MB'nin şu anki politikası sert devalüasyona ya da reel faizlerde sert yükselişe yol açmadan, büyümeye de ket vurmadan borçların sürdürülebilirliğini sağlayacak ve enflasyon hedefini tutturacak bir yol bulmak ve onu mümkün olduğunca sürdürmektir. Bu yol her ay üç milyar dolar civarında dış ticaret açığı vermekten geçmektedir ve sürdürülebilir bir durum değildir. Üstelik, enflasyon ve bütçe hedefleri için cari açığa göz yumulması sorunu daha da derinleştirmekte ve çözümünü zorlaştırmaktadır.

Türkiye ekonomisi zor bir döneme girmiş durumda. Ciddi sonuçları olan zor tercihler yapılmak durumunda kalınacak. Önceliklerin yeniden gözden geçirilmesi gerekecek. Cari açık sorununun

derinleşmesi enflasyonu düşürmek için uygulanan politikada sınıra dayanıldığını gösteriyor. Artık döviz kurlarını yüksek faiz ödeyerek düşük tutmak yoluyla enflasyonu düşürmeye devam etmenin imkanı kalmamıştır. Döviz kurları yukarı gitmek hem de sert bir şekilde yukarı gitmek zorundadır ki dış ticaret ve cari açık rakamları düzelsin. Turizm gelirleri %20-30 civarında artsa bile bu artış hem yeterli olmayacaktır hem de bu etki Eylül ayından sonra etkisini yitirecektir.

Türkiye'nin klasik sorunu sonbahar sendromu bir kez daha şiddetli bir şekilde yaşanmaktadır. Kira artışlarından okul malzemelerine ve petrol ürünlerinden ithal ürünlere kadar kamu ve özel sektörde zamlar kendini göstermeye başlamıştır. Eğer enflasyon rakamları bağımsız ve bilimsel şekilde ölçülmeye devam edecekse bu artışların açıklanan rakamlara bir iki ay içinde yansımaları kaçınılmazdır.

Bu durumda iki seçenektен hangisinin tercih edileceği büyük önem kazanıyor. Türkiye bu kış bir ekonomik sarsıntı yaşayacak ve cari açığı bozulmanın bedelini ödeyecektir. Sorun bunu hangi şekilde ödeyeceğidir. Eğer, döviz kurları üzerinde yüksek faizlerle kurulan baskı sürdürülür ve hatta artırılırsa bu durum beklentileri bozacağından faizlerde ve kurlarda sert yükselişlere neden olacaktır ve borç sorununu yeniden gündeme getirecektir. Diğer taraftan döviz kurları üzerinde baskı kurulmaz ve piyasanın devalüasyonu yapmasının önünde durulmazsa enflasyon hedefinde bir miktar sapma olması riski ortaya çıkacak ancak reel faizlerde ve borç tarafında aynı ölçüde bir sorun yaşanmayacaktır.

Türk ekonomisinin yayları bir kez daha gerilmiş durumda. Fay hattında enerji birikmiş ve açığa çıkmak istiyor. Fay hattına çelikten dev halatlarla hükmedemeyeceğimize göre bu enerjinin daha fazla birikmeden boşalmasına izin vermek gerekiyor. Özetle MB'nin artık bir devalüasyonu önleyecek gücü ve hareket alanı kalmadığını direnirse sorunları daha da büyüteceğini görmesi ve enflasyon hedefini feda etmesi gerekiyor. Durum bu kadar basit.

Öneriler:

Cari açık, yüksek reel faiz, işsizlik gibi konularda

hükümetin karar ve önlem alma sürecini son anda çalıştırmayı düşünmesi durumunda alınacak kararlar geç kalmış kararlar olacaktır. Kışın böylesine olumsuz bir ortam oluşmadan önce bu aylarda gerekli önlemler bir an önce alınmalıdır.

Bu önlemler aşağıda yazılanlardan oluşan bir paket olarak sunulabilir. Bir başka deyişle IMF ile anlaşma yeterli değildir yeni bir ekonomik önlemler paketi açıklanmalıdır:

1. MB yüksek reel faizlerle talebi ve enflasyonu kontrol etme politikasını yumuşatmalıdır. Bunun için de yüksek büyümeye rağmen faiz indirimi yapılmalıdır ki TL'deki değerlendirme sorunu hafifletilsin. Mevcut durumda enflasyon hedefinin alttan ıskalanması yerine bir miktar üstten ıskalanması daha sağlıklı olacaktır. Ayrıca bu konu MB'nin bağımsızlığı ve prestiji tartışmasına feda edilmemelidir. MB'nin uyguladığı faiz politikası cari açık ve değerli TL anlamında yan etkilere neden olmuştur. Enflasyondaki başarı bu olumsuzlukları dengelemeye yetmez. Ayrıca yüksek reel faizler verilen yüksek FDF'ye rağmen borçların azaltılmasını önlemektedir,
2. İthalatı patlatan lüks tüketim kalemlerinde vergiler artırılmalıdır. Yine tüketici kredilerinden alınan fonlar artırılmalı Ayrıca kredi kartı kullanımındaki patlamayı önleyecek şekilde taksitli alışverişlerden fon alınmalıdır,
3. MB döviz alım ihalelerine yeniden başlamalı ve kışın olması beklenen hızlı artışın bir kısmını öne alarak devalüasyonu zamana yaymalı ve böylece firmalara adapte olma fırsatı tanınmalıdır.
4. Bankaların sendikasyon kredisi yoluyla ihracatı destekleme amacı adı altında tüketici kredisi finansmanı sağlamaları ve böylece açık pozisyonlarını artırmaları zorlaştırılmalıdır.
5. Hükümetin ekonomi ile sorumlu bakanları ve birimleri arasındaki koordinasyon artırılmalı ve ekonomik konularda hükümet kanalından bir tek kişi konuşmalı, çok seslilik yok edilmelidir. Hükümetin ekonominin asıl patronunun kim olduğuna karar vermesi gerekiyor.

Müjdat Güler

Türkiye gerek nüfusu, gerek asker sayısının çokluğu ve gerekse nüfusunun çoğunluğu islam olması nedeniyle sokağa bırakılacak bir ülke değil..

Kendi kendini idare edemeyen, ekonomik olarak bağımsız bir ülke olmadığından devamlı olarak dış borca , yabancı sermayeye , ithal malzemeye v.d. ihtiyacı var..

Dış ülkeler için yanına alsan bir dert , yanına almasan bin dert diye tabir edilen ortaklardan birisi... Kafayı fazla kaldırırsa herkesin iflahını belleyecek kadarda gerek beyin, gerek hammadde gerekse tarihi tecrübeye sahip bir ülke..

Şimdi bu şartlar altında biz daha çok stand-by'lar yaparız.. Çünkü ortada iki türlü görüş var..

1. Bir kesim var IMF hayır diyen ama IMF'siz bir programın nasıl olabileceğini anlatamayan bir kesim ,

2. Bir kesim var, belli bir zamana kadar IMF sonra ise IMF'siz bir ekonomi diyenler var..

Bizde ne yazık ki ikinci kesimle birinci kesim anlaşmalı ve milli bir mutabakatla bugün IMF'siz bir ekonomi yürütmenin imkansız olduğunu ama IMF ile de işsizlik , üretim ve gelişme sorunlarının çözülmeyeceğinin bilinci ile tabiri caizse

Köprüden geçene kadar ayı'ya dayı diyecek bir konsensusde birleşip bu köprü'nün mesafesini iyi belirlemeliyiz..

Bu zaman ne zamandır, hedef açıkça siyasiler tarafından belirlenmeli ve tüm parlamentoda bir birlik oluşturulmalıdır..

Gerek iktidar partisi , gerek parlamentoda üyesi olan muhalefet partileri gerekse üyesi olmayan muhalefet partileri bu konuda anlaşmalıdır..

IMF bugün siyasi bir malzeme olmuştur, IMF hayır demek prim getirmekte , IMF siz bir ekonomik model

ise ÷lkede ve sanal alemlerde bile nezih ve seviyeli bir Şekilde tartişılmamaktadır..

IMF T÷rk ekonomisine son 4 yıldır çok Şey verdiği gibi çok Őeyde alıp g÷t÷rm÷řt÷r.. Bug÷n IMF siz bir ekonomi d÷ř÷n÷lemez ama bu k÷pr÷y÷ 2 yıl içinde geçip , k÷pr÷'y÷ geçene kadar ayı'ya dayı demeyi bilip, eğer bu ayı'dan kurtulamazsak hiç bir ekonomist, hiç bir siyasi parti , hiç bir hesap bilen adam bug÷n uygulanan politikalarla

IŐSIZLIK, ÜRETİM SORUNLARINA ÇÖZÜM BULAMAZ...

M÷jdat G÷ler

Bu bölümdeki tartışmalar TSP platformunun ana grubu Tech-Strategy grubundaki yazışmalardan derlenmiştir.

Tartışmaların tamamına

<http://groups.yahoo.com/group/Tech-Strategy/>

adresinden ulaşılabilir.

Yazar:
Faruk Karaman

Aşağıda haberx.com sitesinden aldığım bir haber var. Onlar da sanırım Zaman gazetesinden almışlar.

Yazının bir yeri kitap değerinde:

"İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) emekli öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ergin Arıoğlu, 1974-2001 yılları arasında Türk üniversitelerinin bilimsel yayınlar performansını değerlendirdi. Üretilen makale sayılarında artış olmasına rağmen makalelerin bilim dünyasına katkı bakımından değerli kabul edilmediğini ortaya koyan Arıoğlu"

Alın size asıl tartışılması gereken konu. Yapılan yayınların kriter alındığı sıralamada ilk 500'e tek Türk Üniversitesi giremiyor ne devletten ne özelden.

Faruk Karaman

Turk Universiteleri Klasmana Giremedi - Haberx.com

Çin'deki Shanghai Jiao Tong Üniversitesi, 2004 yılının en iyi 500 üniversitesini araştırdı. Şili, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Meksika, Singapur, Güney Kore gibi ülkelerin yer aldığı dünya klasmanına Türkiye'den hiçbir üniversite giremedi. Koç Üniversitesi'nin araştırmasına göre de bilimsel yayınlar kalitesiz ve uluslararası alanda ilgi görmüyor. Türkiye'nin dünya bilimine katkısı 0,06.

ZAMAN (Tuncer Çetinkaya) .Çin'deki Shanghai Jiao Tong Üniversitesi, 2004 yılının en iyi 500 üniversitesini araştırdı. Şili, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Meksika, Singapur, Güney Kore gibi ülkelerin yer aldığı dünya klasmanına Türkiye'den hiçbir üniversite giremedi. Birinciliği ABD'deki Harvard

Üniversitesi'nin aldığı bilimsel başarı sıralamasında, ilk 500 arasına Polonya, Şili, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Singapur, Çek Cumhuriyeti, Macaristan gibi ülkeler adını yazdırdı. Çin'deki Shanghai Jiao Tong Üniversitesi, 2004 yılının en iyi 500 üniversitesini araştırdı. Başarı kriterlerinde şu soruların cevapları arandı: Üniversitelerin mezun veya personelinden biri Nobel ödülü veya alanında bir madalya almış mı? Bilimsel çalışmalarda referans verilen kaynakları var mı? Uluslararası Bilimsel Atıf İndeksi'nde yer alıyor mu?

Sonucu değerlendiren Prof. Dr. Ergin Arıoğlu, üniversitelerimizdeki makale sayısında artış olmasına rağmen yayınların bilim dünyasına katkı bakımından değerli kabul edilmediğine işaret ediyor.

Koç Üniversitesi'nin araştırmasına göre de bilimsel yayınlar kalitesiz ve uluslararası alanda ilgi görmüyor. Türkiye'nin dünya bilimine katkısı 0,06.

2004 yılı için 'Top 500 Universities' adı verilen çalışmada birinciliği 100 puan üzerinden tam puan alan ABD'deki Harvard Üniversitesi alırken ilk 10 üniversite arasında ABD dışından İngiltere'nin Oxford ve Cambridge yer aldı.

Sıralamada ilk 100 içine 55 Amerikan üniversitesi girerken 11 İngiliz, 7 Alman, 5 Japon, 4'er Kanada, Fransız ve İsveç, 3 İsviçre, 2'şer Avustralya ve Hollanda, 1'er üniversite ile de Danimarka, Rusya, Norveç, Finlandiya ve Avusturya üniversiteleri yer aldı.

Polonya, Yunanistan, Şili, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Meksika, Singapur, G. Kore, Polonya, Çek Cumhuriyeti, İsrail, İrlanda, Macaristan gibi ülkelerin üniversiteleri listede yer aldı.

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) emekli öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ergin Arıoğlu, 1974-2001 yılları arasında Türk üniversitelerinin bilimsel yayınlar performansını değerlendirdi. Üretilen makale sayılarında artış olmasına rağmen makalelerin bilim dünyasına katkı bakımından değerli kabul edilmediğini ortaya koyan Arıoğlu, "1983 yılında 45'inci sırada iken 2002 yılında 25'inci sıraya kadar yükseldik. Ancak yayın sayısı artmasına rağmen, yayınların atıf oranı artmadı." dedi. Koç Üniversitesi öğretim elemanlarından Prof. Ersin Yurtsever, Prof. Ömer Asım Yedekçioğlu, Doç. Dr. Sami Gülgöz ve Mine Tonta'nın hazırladığı "Türkiye'nin Uluslararası Atıf Dizindeki Yeri" başlıklı çalışma üniversitelerin ürettiği bilimsel çalışmaların yetersizliğini ortaya koyuyor. Çalışma, 1973 ila 1999 yılları arasındaki 26 yıllık bir dönemde üniversitelerimizdeki bilimsel çalışmaların içeriğini ve niteliğini anlatıyor.

DÜNYANIN EN İYİ ÜNİVERSİTELERİ

Harvard (ABD) 100,0
Stanford (ABD) 77,2
Cambridge (İngiltere) 76,2
California-Berkeley (ABD) 74,2
Massachusetts Inst.Tech. (ABD) 72,4
California Inst. Tech. (ABD) 69,0
Princeton (ABD) 63,6
Oxford (İngiltere) 61,4
Columbia (ABD) 61,2
Chicago (ABD) 60,5

AVRUPA'NIN EN İYİ ÜNİVERSİTELERİ

Cambridge - İngiltere
Oxford - İngiltere
Imperial Coll London - İngiltere
Coll London - İngiltere
Swiss Fed Inst. Tech.- Zürih İsviçre
Utrecht - Hollanda
Paris 06 - Fransa
Tech. Univ. Münih - Almanya
Karolinska Inst. - Stockholm İsveç
Edinburgh - İngiltere

Üniversite-sanayi işbirliği eksik

Gelişmiş ülkelerde üniversiteler, sanayi kuruluşlarının araştırma geliştirme merkezi gibi değerlendiriliyor. Türkiye'de ise üniversitelerin ekonomiye doğrudan katkısı yok denecek kadar az. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Zafer Durusoy, üniversitelerin gelişimi için sanayi işbirliğinin arzulanan seviyede olmadığını belirterek, "Endüstri, sanayi ve üniversite birebir ortak çalışmaları gerçekleştirememiş. Sanayi bir tarafta üniversite bir tarafta ilerliyor. Sanayi kendisine göre üretim yapıyor. Üniversiteler de kendisine göre mezun veriyor." şeklinde konuştu. Durusoy, Amerika'da, Almanya başta olmak üzere bütün Avrupa ülkelerinde aynı sistemin uygulandığını ifade etti. İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sait Sevgener, sanayi ve ticaret işbirliği olmayan üniversiteyi "bir bacağı eksik" şeklinde tanımladı.

Yazar:
Haldun Özaktaş
Bilkent Üniversitesi

Üniversiteleri sıralayan bu değerlendirmenin ne kadar sağlıklı olduğu konusunda kuşkuvarım var. Ancak bu Türkiye ile ilgili bazı olumsuz gerçekleri görmemizi engellememeli.

Şu tespitlere katılıyorum:

1. Yayın sıralamasında sağlanan ilerleme öne sürüldüğü

kadar büyük ve anlamlı bir başarı değildir. Terfileri buna bağlayınca, elbette insanlar yayın yapmak için daha çok gayret sarf ettiler, fakat bilimsel üretimin kendisi ne kadar arttı, bundan Türkiye ne fayda gördü?

2. Atıf endeksinde yer alan dergilerde yayın yapmak tek ve en önemli amaç olunca, Türkiye en önemli ve iyi yetişmiş insanların zamanını, çok daha önemli işler dururken, bir yerden sonra anlamsız bir faaliyetle ziyan etmektedir.
3. Bütün bunları nedenlerinden biri, bilimsel üretim için bir piyasa olmamasıdır. Yani sizi yapacağınız araştırmayı satın alacak kimse yoktur, bu nedenle araştırma yapmak bir spor halini almaktadır.

Haldun M. Özaktaş, Profesör Bilkent Üniversitesi

Yazar:

Erdem Selek
ODTÜ '04

İlk 500'ün sağlıklı bir değerlendirme olmadığını düşünüyorum. Gerçek şudur ki üniversitelerimiz gelişmiş ülke statüsünde bana göre değiller.

Endüstri Ürünleri Tasarımı

Ama bu Türk milletinin dünya bilimine katkısının yüzde 0,06 olduğunu göstermez, tam aksine Stanford, MIT, Oxford gibi okullarda bilim için çabalayan bir sürü meslektaşlarımız var. Haldun hocamız belki bilir, Stanford'da şu anda yüksek lisans yapan 100'un üzerinde Türk öğrenci vardır. Bu okul dünyada ikinci gösterilmiştir.

İmkanlar dahilinde ben de gitmeyi düşünüyorum. Utanç duyduğum bir konu ama yaşadığınız süreç bunu size zorluyor. iste bunlardan bir kaç:

(1) İyi bir üniversiteden mezun oldum, disiplinlerarası aldığımız bir ders vardır ve proje konumuz robottu. robotumuzun yapım aşamasında her iki kelimedenden bir tanesi maddi problemlerdi. Bu yüzden bu robotu bitiremedik, ama bütün grup üyelerinin söylediği söz ise "bunu yapabiliriz", "bitirebiliriz" oldu. Hayatım boyunca bu sözleri bir daha duymayacağım yerlere gitmek istiyorum. Maddiyatın düşünmenizi engellemediği yerlere...

(2) Staj hayatınızda ise önünüze Panasonic'in katalogu konur ve sizden buna benzer bir şey tasarlanması istenir. Devresinden, dış görünüşüne kadar... Bunlar Türkiye'nin büyük üreticilerinde yaşanır. Bu yüzden sadece fason üretici olarak kalırız. Gelişmiş dediğimiz ülkelerde Ar-Ge böyle değildir. Bu yüzden beyin göçü var... Bu yüzden bir Vestel'de veya bir Arçelik'te çalışmak cazip gelmiyor onun yerine Toshiba'da, Siemens'de çalışmak cazip geliyor insanlara.

(3)Bilime üretime çok önem veririm ama ne yazık ki önümde beni bir askerlik bekliyor. Vatani bir görev ama ben mücadelemi silahla vermek istemiyorum. Yenecek, durdurulacak düşmanımız varsa ben bunu masa başında bilimle kazanmak istiyorum. Bu sizin 100m koşucusunu halter dalında yarıştırmak gibi bir şeydir. Bu yüzden insanlar yurt dışına kaçıyor, askerliğini bir aya indirmek için....

Liste uzayıp gider ama şu da bir gerçektir ki ülkemizin ilerlemesini istiyorsam, onun bana kazandırdığından daha fazlasını ben ona kazandırmalıyım.

Erdem Selek
ODTÜ '04 Endüstri Ürünleri Tasarımı

Yazar:
Murat Gezer

Yüksek Lisans dersi alırken bir hocamın demiş olduğu şu söz aklıma geldi:

"Türkiye'de bilim yapmanın sadece ABD dergilerine makale gönderme ile eşdeğer olduğu düşünülmemekte. Aslında bilim dendiğimiz zaman akla gelen ülkenin refahı ve ilerlemesi için yapılan işlerdir.

Bizde sırf ABD dergilerine girebilmek için gereksiz çok kaynak harcanıp araştırma yapılmaya çalışıyor. Oradaki editörler genelde kendi ihtiyaçlarına yönelik yazıları seçerler onlar sizin ülkenizdeki her hangi bir sorunun çözümü ile yapmış olduğunuz araştırmayı yayınlamaya değer bulmazlar."

Bu bakımdan bizim ilk 500 'e girme yarışında ülkemize yönelik özgün sorunlar ile uğraşmamız gerekir diye düşünmekteyim (tabii bu her bilim dalı için geçerli değildir).

Murat Gezer

Yazar:
Faruk Karaman

Toparlama:

Bülten yayına hazırlanırken bu tartışma grupta devam ediyordu. Ancak şu söylenebilir ki, Türkiye'de akademik yükselme için getirilen yayın kriterleri toplam yayın sayısını artırmış ve bir ölçüde tarafsız bir yükselme sistemi oluşturmuşsa da yapılan yayınların kalitesi göz ardı edilmiştir.

Çalışmaların uygulamadaki yararı ve ülkeye ve ülke sanayisine katkısı konusunda ise bu kriterler arasında

herhangi bir kayıt bulunmamaktadır.

Bu nedenle akademik yükselme kriterlerinin yeniden ele alınması yayın sayısı kadar kalitesinin ve ülkeye katkısının da ölçülmesi ve ayrıca Doç ve Prof. olacak adaylarda mutlaka sanayii ile işbirliği içerisinde uygulamalı projeye geliştirmiş olma şartı getirilmelidir.

Konu ile ilgili tartışmalara katılmak isteyenleri

<http://groups.yahoo.com/group/Tech-Strategy/>

grubuna davet ediyorum.

Gruba

Tech-Strategy-subscribe@yahooogroups.com

Adresine boş bir e-posta atarak üye olabilirsiniz.

Faruk Karaman

Tren Kazası ve Derindeki Nedenler

Tekin Özçay

Aslında hepimiz aşağı yukarı bu kazanın neden olduğunu biliyoruz. Aynı altyapı yetersizliği, aynı eğitim eksikliği, aynı vurdumduymazlık, bilime kulak vermemek, aymazlık, vs vs.

Ama zaman zaman sapla samanın karıştırıldığı da oluyor. Sorunun devletin yapısından kaynaklandığı doğru da yorumun kalanı biraz gerçekten uzaklaşıyor. İMF'nin de ne dediği umurumda değil. Onlar dedi diye ak kara, kara ak olacak değil. Devletin küçülmesinden kasıt harcamaların bu şekilde kısılması değildir. Gerçek tedbirler alamayan, gerekli reformları yapmaya yüreği yetmeyen hükümetler her zaman bu şekil tasarruf tedbirleriyle işleri daha berbat ederler, bunda yeni bir şey yok.

Demir yollarının değil harcamalarının kısılması, tüm bütçesini kesseniz devlet zerre kadar küçülmüş olmaz. Devletin küçülmesi devletin malvarlığında mevcut ve devletin esas işgal alanına girmeyen bazı varlıkların elden çıkarılması ile olur. Bu konu da ta Platon'a kadar giden Devlet nedir ne iş yapar sorusuna dayanır. Madem devlet kontrolündeki kuruluşlarının işleyişinde bu kadar sorun çıkıyor, bu konuya acilen eğilinmesi gerekir.

Devletin işlevinin ne olması gerektiği konusunda hepimizin farklı fikirleri vardır. Bu da mutlak komünizmden vahşi kapitalizme kadar geniş bir yelpazede farklılık gösterir. Biz yıllardır sloganlarla tartışmayı (atışmayı demek daha doğru) sevdiğimizden bu konuda bir türlü bir fikir berraklığı oluşmadı.

Dünyada hiçbir ülkede devletin ne yapması gerektiği konusunda tam bir fikir birliği yoktur. Ama hiçbir gelişmiş ülkede merkeze yakın gruplar arasında bizimki kadar fikir ayrılığı da yoktur. Bu gelişmiş ülkeler arasında fikir birliği vardır anlamına gelmez tabii. Sosyalizme yakın İskandinav ülkelerinden körkütük kapitalizmin eşiğindeki Amerika'ya kadar onlarca farklı model vardır. Bazı batı ülkelerinde enerji üretimi devlet tarafından yapılırken, örneğin Amerika bir çok savunma hizmetlerini özel tedarikçilere yaptırmaya başlamıştır. Demek istediğim her ülke kendi içinde bir tutarlılığa sahiptir. Biz hala demokrasi veya cumhuriyetin nitelikleri konusunda kavga ediyoruz.

Bizde ne zaman özelleştirme gündeme gelse ya peşkeş çekilmedir konuşulan ya da stratejik devlet mallarının elden

çıkartılması olarak bakılır olaya. Peşkeş çekilme olayına bir diyeceğim yok, hepimizin gözü önünde oluyor alçaklıklar. Ama stratejik dediğinizde ortaya bir anlam karmaşası çıkıyor. Ben stratejik öneme sahip ya vazgeçilmez devlet varlığını savunma-yargı-eğitim-bilim ve teknoloji altyapısı-sağlık ulaşım altyapısı-enerji vb gibi alanlarla kısıtlı tutarken bir başka biri şeker üretimi stratejiktir diyebiliyor. Ben devlet özel sektörün girmek istemeyeceği kritik alanlarda yatırım yapsın derken bir diğeri devletin tekstil sektöründen çıkartılması vatana ihanettir diye bağırabiliyor. Ya da devletin sigara ve içki üretiminden vazgeçmesini milli felaket addedenler olabiliyor.

İşin özü su. Devletin demiryollarına para ayıramayacak duruma düşmesinin nedeni devletin küçültülmesi değil küçültülememesidir. O kadar KİT-BİT ve daha bin türlü kene özel sektörle bir olup devletin kanını emmesiydi devlet ananın bu hizmetlere yetecek şutu de olurdu.

Olayı sadece insanların kötü niyetiyle ya da beceriksizliğiyle açıklamak da mümkün değildir. Bir organizasyon ne kadar büyürse ve yayılırsa kontrolü o kadar zorlaşır. Kontrol mekanizmaları için gerekli bürokrasi katmanları artar. Bunların kendi arasında iletişimi ve karşılıklı denetimleri güçleşir ve çok pahalı hala gelir.

Eğer bir organizasyon ürettiği katma değerden daha fazla kaynağı kendini idare etme adına harcarsa bu sistemin sürdürülebilirliği yoktur. Devlet de bir tür organizasyondur. Diğer organizasyonların tabi olduğu sınırlamalara tabidir. Komünist sistemin çöküşünün sebeplerinden biri budur. Üretimden ticarete kadar her konuda boğazına kadar batmış olan bir devletin esas hizmetler ve denetim gibi görevlerini hakkıyla yerine getirmesi beklenemez.

Bin kez söyledim, kırk bin kez daha söylerim: Bizim bu durumda olmamızın sebebi daha az zeki, daha az dürüst, daha hırsız olduğumuz falan değildir. Tesadüf de değildir. Bürokrasiyi baştan sona da değiştirseniz aynı sorunları yaşarız.

Artık fizik-kimya dışındaki bilimlerin de lafına kulak aşmaya başlamalıyız, Ekonomi, organizasyon, kamu yönetimi, sosyoloji gibi. Tabi ki demiryolları kazalarının direkt sebepleri fen bilimleri ile açıklanabilir (sabotaj değilse tabi), ama asıl sebepler daha derindedir.

Gıda İhracatçılarına AB Standardı Kıskaçı

H.Ozan Erzincanlı

Türkiye Avrupa Birliğinin kapılarını zorlarken, hala Avrupa'nın en ciddi gıda tedarikçilerinden biri konumunda. Türkiye, 26.379.000 hektar tarım alanı varlığı ile (die, 2000) çok büyük bir tarımsal üretim ve ihracat potansiyeline sahiptir. Rusya Federasyonu, 2003 yılında 197.000.000 Dolarlık sebze ihracatımızın % 21'inin yöneldiği en önemli ülke konumundadır.

Rusya Federasyonu'nu % 17 ile Almanya, % 9 ile Suudi Arabistan ve Yunanistan, % 8 ile Romanya ve % 5 ile Hollanda takip etmektedir. Yugoslavya Federal Cumhuriyeti, Fransa ve Avusturya diğer önemli pazarlarımız görünümündedir.

2003 yılı meyve ihracatımızın değer olarak yaklaşık % 22'si Rusya Federasyonu'na, % 14'ü Almanya'ya, % 9'u Suudi Arabistan'a, % 8'i Ukrayna'ya, % 6'sı İngiltere'ye ve Hollanda'ya, %4'ü Romanya'ya ve Avusturya'ya yönelmiştir. (www.igeme.org.tr)

Ancak bilinçli Avrupalı tüketiciler günümüzde gıda güvenliğine önem vermekte ve dolayısı ile bu ürünleri aldıkları perakendecilerden güvenilir gıda sunmasını beklemektedirler. Avrupalının tedarikçi ve üreticiden istediği güvenceler; ürünün, insan sağlığına zararlı kimyasal, mikrobiyolojik ve fiziksel kalıntılar içermediği, çevreyi kirletmeden ve doğal dengeye zarar vermeden üretildiği, üretim sırasında insanlar ve diğer canlıların olumsuz etkilenmediği, üretimin ülkeler tarımsal mevzuatına uygun olarak yapıldığı yönünde olmaktadır. Bu amaçla bahçe ürünlerinin dünyadaki üretimini en iyi şekilde yapabilmek için, Avrupa Perakendecileri Tarım Ürünleri Çalışma Grubu (EUREP) uluslararası alanda kabul edilen İyi Tarım Uygulamaları (GAP- Good Agricultural Practise veya İTU) protokolünü geliştirmiş ve alımlarını EUREPGAP sertifikası almış üreticilerden yapmaya başlamıştır. Bu protokolle perakendeciler; "Raflarına koydukları ürünün müşterilerine zarar vermeyeceği" konusunda tedarikçi ve dolayısı ile üreticilerden güvence istemektedirler. Sistem şu an yalnızca yaş sebze meyve üretimi üzerine odaklansa da bir süre sonra tüm tarım, hayvancılık ve su ürünleri üretimlerinde uygulanacağı anlaşılmaktadır. (www.eurepgap.org)

EUREPGAP, Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları (HACCP), Zararlılarla Entegre Mücadele

(IPM: Integrated Pest Management) ve Entegre Ürün Yetiştiriciliği (ICM: Integrated Crop Management) protokollerini de içeren çok geniş bir belgelendirme sistemidir.

EUREPGAP prensipleri; riski önlemek, mevcut teknolojiyi kullanmak, ekolojik tarımın temel prensipleri olan zararlılarla entegre mücadele ve entegre ürün yetiştiriciliğini kullanmak, HACCP ile entegrasyondur.

EUREPGAP Protokolünde Yer Alan Kontrol Noktaları ve Uyum Kriterleri

1. **Kayıt Tutma** : Ürünlerin, üretim yerinden son tüketiciye kadar olan zinciri incelemeye imkan verecek şekilde kayıt tutulur. Tutulan kayıtlar en az 2 yıl saklanır.

2. **Türler ve Anaçlar** : Tür veya anaç seçimi; tohum kalitesi; zararlı ve hastalıklara dayanıklılık; tohum uygulamaları; fidan materyali; tohum satın alınıyorsa sağlık sertifikası, Genetik olarak değiştirilmiş organizmalar (GMO)

3. **Yetiştiricilik Yapılan Alanın Tarihçesi ve İdaresi** : Yetiştiricilik alanının geçmişi; her arazi özel kodlar; yeni ekilecek alanlarda risk değerlendirmesi; ürün rotasyonu.

4. **Toprak ve Yetiştirme Yönetimi** : Toprak haritası çıkarılması; toprak işlemenin mekanik olarak yapılması; erozyon tedbirleri alınması; toprak fumigasyonundan kaçınılması; gerektiğinde buhar veya güneş enerjisi ile sterilizasyon yapılması; yetiştirme ortamları kimyasallarla sterilize edilecekse, bu işlemin yapıldığı yer, tarih, ilaç vs kayıtları.

5. **Gübre Kullanımı** : Toprağın verimini arttırmak; gübre türü ve miktarı konusunda öneriler; uygulamanın kaydedilmesi; uygulama sıklığı ve zamanı; uygulamada kullanılan makineler; gübrenin depolanması; organik hayvan gübresi.

6. **Sulama** : Sulama ihtiyaçlarının tespit edilmesi; sulama metotları; sulama kalitesi, suyun kaynağı.

7. **Bitki Koruma** : Bitki korumanın temel elemanları; kültürel önlemler, biyolojik, mekanik mücadele; entegre mücadele; kimyasalların seçimi; ilaç uygulamalarında bilgi ve yeteneklerin kanıtlanması; uygulama kayıtları; güvenlik; eğitim ve uyulacak kurallar; koruyucu elbise ve ekipmanlar; son ilaçlama ile hasat arasında bekleme süresi; ilaçlama alet-makine ve ekipmanları; artan ilaç karışımlarının yok edilmesi; pestisit kalıntı analizi; pestisit depolanması;

boşalan pestisit kutuları; son kullanma tarihi geçmiş pestisitler.

8. **Hasat** : Hijyen (Sağlık ve Temizlik), işçilere altyapı; wc, su; hijyen konusunda eğitim; ambalaj, ambalaj malzemelerini depolanması, açık alanda paketlenmesi halinde ambalaj malzemelerinin geceleri tekrar depoya taşınması, tekrar kullanılabilir plastik kasaların temizliği.

9. **Hasat Sonrası Uygulamalar** : Hasat sonrası kimyasallar, kullanılacak kimyasalın amaca uygun olması, ruhsatlı kimyasalların kullanılması, yasaklanmış ilaçların kullanılmaması, ürünler için güncelleştirilmiş kimyasal listesi bulundurulması, ilaç uygulama konusunda bilgi ve yetenekleri, kimyasal uygulamalarının kayıt edilmesi; hasat sonrası yıkama, yıkamada kullanılacak suyun içilebilir olması, filtre olmaksızın tekrar su kullanımının yasaklanması, su kaynağının yılda en az bir kez mikrobiyal, kimyasal ve mineral kirleticiler bakımından analiz edilmesi.

10. **Atık ve Kirlilik Yönetimi, Yeniden İşleme ve Yeniden Kullanma** : Atık ve kirlilik oluşturan maddelerin tanımı (örneğin; kağıt, karton, plastik , ürün kalıntısı vs); atık ve kirlilik iş planı, atıkların geriye dönüşüm planı yapılması

11. **İşçi Sağlığı, Güvenliği ve Hakları** : Risk değerlendirmesi ve iş planı yapılması; resmi eğitim verilmesi; ilk yardım kutuları ve tehlike işaretleri bulunması; pestisit kullanan işçilerin yıllık sağlık kontrolü; sağlık; haklar (bolluk, varlık ve rahatlık içinde yaşama)

12- **Çevreyle ilgili konular** : Tarımın doğaya etkisi; yaban yaşamını ve doğal kaynakları koruma politikası; verimsiz alanların (bataklık, koru, ormanlıklar, fakir topraklar) doğal bitki ve hayvan dokusunu geliştirecek doğal hayatı koruma yerlerine dönüştürülmesinin düşünülmesi.

EUREPGAP Sertifikasyonuna Konu Olan Ürünler:

Ahududu, alabaş, ananas, armut, avokado, ayva, badem, bal kabağı, bamya, bektaşı üzümü, bezelye, biber, black salsify, blue berrie, böğürtlen, brokoli, brüksel lahanası, chicli biber, chirimoya, clementines, çilek, dikenli armut, domates, dut, elma, enginar, erik, fasulye, frambuaz, frenk soğanı, greyfurt, hardal, havuç, hıyar, hindibağı (chichory), hindistan cevizi, hurma, ıspanak, incir, işlenmiş elma, jack ruit, kabak, kabuklu kuruyemiş, kakis, karnabahar, kavun ağacı, kavun, kayısı, kestane, kırmızı biber (capsicum), kırmızı turp, kırmızı, kızılıcık, kiraz-vişne, kişniş, kivano, kivi, kök

kerevizi,kumkat, kuş üzümü, kuşkonmaz, küçük mısır, lahana, limon imi, limon, litch, makadam, mandalina, mangetout, mango, mantar, maracuya,marul, maydanoz, mısır, mısır, mineola, misket limonu,muz, nar, nektarin, palmiye ağaçları, pancar, passion fruit, patates, patlıcan, pazı, physalis, pırasa, pomelo, portakal, ravent, rezene,sakız kabağı, sap kerevizi,sarı şalgam, sarımsak, satsuma, soğan, soya, star ruit, su kabağı, sultani üzüm, şalgam, şeftali, şeker pancarı, şifalı otlar, tamarillos, tatlı patates, taze soğan, tere, trabzon hurması, turp, üzüm, üzüksü meyveler, witloof, yabancı havuç, yabancı marul, yer elması, zeytin.

Sonuç olarak,

Şu an ülkelere göre EUREPGAP sertifikalı ürün isteyen perakendecilerin oranları; Hollanda % 90, İngiltere % 65, Belçika % 51, İsveç % 43, Finlandiya % 41, İspanya % 23 düzeyindedir. 2005 yılında tüm Avrupa Birliği üyesi ülkelerin perakendecilerinin EUREPGAP sertifikasını şart koşacağı tahmin edilmekte, en azından bu sertifikanın alımlarda büyük kolaylık sağlayacağı; bu sertifikaya sahip olmayan tedarikçilerden alınan ürünlerin analizlerinin çok daha detaylı olacağı ve alımların zorlaşacağı öngörülmektedir.

H. Ozan ERZİNCANLI (Zir. Yük. Müh.)
Ulusal Sistem Belgelendirme
İzmir Genel koordinatörü
www.usb-tr.com
izmir@usb-tr.com

Merkez tel: 0 212 259 57 14
Şube tel: 0 232 489 11 49

Kaynaklar

- 1- <http://www.igeme.org.tr>, Yaş Meyve Sebze ,Türkiye'nin Dış Ticareti
- 2- <http://www.eurepgap.org>
- 3- <http://www.tokattarim.gov.tr/eurepgap.ppt> Tokat Tarım İl Müdürlüğü

H. Ozan ERZİNCANLI Özgeçmişi:

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü' mezunu olan H. Ozan ERZİNCANLI, 2000 yılında Almanya'nın Giessen şehrinde " Yem Bitkileri " üzerine 2 ay staj yaptı. 2001 yılında bölümünü birincilikle bitirerek mezun oldu. Fransızca, İngilizce ve Almanca bilen H. Ozan Erzincanlı, küçük yaşlardan beri (5 yaş) doğa, tarım ve hayvancılığa olan yoğun ilgisi ve araştırmacı ruhu ile çeşitli projelerde yer

almıştır.

Kısa dönem askerliği sırasında, 500 dönümlük " 8. Mekanize Piyade Tugayı Mehmetçik Ormanı " ağaçlandırması, sera kurulumu ve işletmesi, biyogaz tesisi projelendirmesini gerçekleştirdi. Askerlik bitiminde Bağcı Alabalık'ta Ar-Ge sorumlusu; İstanbul Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Merkezinde faaliyet gösteren Biyotek firmasında Ar-Ge Mühendisi olarak çalıştı ve yeni ürünler- projeler geliştirdi. Daha sonra " *tar-get* Tarım Teknoloji Araştırma-Geliştirme " adlı kendi şirketini kurdu. Bu şirket ile bir çok projeler gerçekleştirdi.

H. Ozan ERZİNCANLI şu anda USB – Ulusal Sistem Belgelendirme Limited Şirketinde İzmir Genel Koordinatörü olarak görev yapmakta aynı zamanda Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarımsal Biyoteknoloji Anabilim Dalı' nda lisansüstü eğitimini sürdürmektedir.

Teknoloji Stratejisi Platformu (TSP) tartışma gruplarından yazılım grubu 700 üyeyi aştı. Grubun Internet adresi:

<http://groups.yahoo.com/group/Yazilim-Grubu/>

Grupta tartışmaların çok yoğun olması nedeniyle www.tech-strategy.org adresinde yazılım grubu için ayrı bir forum açıldı.

Forumun Internet adresi:

<http://tech-strategy.org/forum-yazilim>

Forumdaki bazı konu başlıkları şöyle:

Java Teknolojileri
Linux&Unix
İşletim Sistemleri Karşılaştırması
C / C++ / Sistem Programlama
Assembly
Görsel Programlama
Windows İşletim Sistemleri
Ofis Yazılımları
Web Server Programları

Forumlar Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği son sınıf öğrencisi Mehmet Çabuk tarafından yönetilmekte. Kendisi aynı zamanda

<http://groups.yahoo.com/group/Yazilim-Grubu/>

grubunun da moderatörleri arasında. Genel olarak grup genç bilgisayar mühendisleri, programcıları ve öğretmenlerinden oluşuyor. Ancak konunun ilgilileri de üye olabilmekteler.

Bilgi paylaşımı ve işbirliği fonksiyonu yanısıra grubun ortak projeler üretilmesi ve ortak yazılım firmaları kurulmasına da önayak olacağını ümit ediyoruz.

Gruba üye olmak için

Yazilim-Grubu-subscribe@yahooroups.com adresine

boş bir mesaj atabilirsiniz.

Eğer Tech-Strategy bülteninde yazılarınızın yayınlanmasını istiyorsanız info@tech-strategy.org adresine kendinizi kısaca tanıtan bir yazı ve daha iyisi bir özgeçmiş ile birlikte MS Word formatında yazılarınızı yollayabilirsiniz.

Editör ekibimiz gerekli inceleme yaptıktan sonra yazınızın yayınlanıp yayınlanmamasına karar verecektir. O nedenle yazınızı göndermeniz yayınlanacağı anlamına gelmemektedir.

Yine eğer editör ekipte yer almak isterseniz özgeçmişinizle birlikte başvurabilirsiniz. Aynı şekilde sponsor olmak, maddi yardımda bulunmak veya reklam vermek için de yukarıdaki e-posta adresi kullanılabilir.

Eko-Teknoloji aylık bir e-dergi olduğundan güncel olaylardan yola çıkılsa bile yazılan yazıların orta ve uzun vadeli perspektifler içermesine önem veriyoruz.

Sizlerin katkılarıyla bülteni daha da geliştirmek ve zenginleştirmek dileğiyle.

Bazı Teknoloji Stratejisi Grupları

<http://groups.yahoo.com/group/BiotechnologyTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/CRM-Society>
<http://groups.yahoo.com/group/ERP-Turkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Elektronik-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Finans-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/HighTechHR>
<http://groups.yahoo.com/group/Industrial-Design>
<http://groups.yahoo.com/group/Insaat-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/InsanKaynaklari-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/Nano-technology>
<http://groups.yahoo.com/group/SupplyChainTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Tech-Strategy>
<http://groups.yahoo.com/group/TelecomTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Tekstil-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/UcukFikir>
<http://groups.yahoo.com/group/Universiteler-Grubu>
<http://groups.yahoo.com/group/VentureCapitalTurkey>
<http://groups.yahoo.com/group/Yazilim-Grubu>

Diğer gruplarımızın listesine www.tech-strategy.org adresinden ulaşabilirsiniz.